

Sámi
allaskuvla

2024 giđđalohkanbaji
OAHPOPLÁNA

SÁMEGIELLA
NJÁLMMÁLAŠ JA
ČÁLALAŠ GIELLAN

10 oahppočuoggá

Sámi allaskuvla dutkan- ja oahppostivra lea dohkkehan 17.4.2015 čoahkkimis 7/2015 áššis DOS 56/15. Dutkan- ja oahppostivra lea dohkkehan rievdadusaid 08.11.16, áššis 87/16, Public áššenr: 16/00588. Ođđa rievdadusat dohkkehuvvon loahpalaččat DOS-jođiheaddji mearrádusnotáhtan 31.01.18, Public áššenr. 18/00040. Rievdaduvvon goahtejodjheaddji mearrádusnotáhta bokte 20.12.2021 (Public áššenr. 21/00786-1) ja 27.09.22 (Public áššenr. 22/00610-1). Dohkkehuvvon 27.10.23, Public áššenr. 23/00542-2.

1. OAHPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Sámegiella njálmmálaš ja čálalaš giellan
Dárogillii: Nordsamisk som muntlig og skriftlig språk
Engetasgillii: Spoken and written North Sámi

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPOOVTTADAGA KODA:** SÁM 110
- **VIIDODAT:** 10 oahppočuoggá
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Neahttadoarjaoahpahus: Oahpus lea sihke neahttaoahpahus ja fysalaš deaivvadeamit Sámi allaskuvillas. Fysalaš oahpahussii ii sáhte searvat neahta bokte.

3. OAHPOOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa bachelorprográmma.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii ja sámegielmáhttu. Sisabeassanvuodđu sahttá leat juogo oppalaš lohkangelbbolašvuohta (čađahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuohta. Oppalaš lohkangelbbolašvuođa gáibádusat olgoriikka ohcciide bohtet ovdan NOKUTa GSU-listtus.

Sámegielmáhttu. Sámegiela gáibádusa sahttá deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvillas sámegiella 1. dahje 2. giellan, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruota gymnas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaágásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sahttá maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

Dasa lassin studeanta galgá leat čađahan SAM 108 Davvisámi fonetihka, fonologija ja čállinvugiid (10 oč) ja SAM 102 Davvisámeigila morfologija ja cealkkaoahpa (10 oč) dahje vástideaddji oahpuid.

5. OAHPAHUSGIELLA

Davvisámeigila. Studeanta berre bastit lohkat engetasgielat teavsttaid.

6. SISDOALLU

Oahpus leat guokte válđooasi. Vuosttaš oasis studeanta oažju čielga gova davvisámeigila suopmanvariašuvnnas sihke oarjjil nuorttas ja siseatnamis mearragáddái ja oahpásmuvvá sámegielaid deatalaš erohusaide.

Nuppi oasis fas studeanta oahpásmuvvá gielladikšuma vuodđoáššiide ja ulbmiliidda. Váldogielaid váikkuhusa dáfus deattuhuvvojit skandinávalaš gielat.

7. OAHPANJOKSOSAT

Čađahuvvon oahpu manjel lea studeanta olahan čuovvovaš oahppanjoksosiid:

Studeanta dovdá

- suopmandutkama váldodoahpagiid
- davvisámegiela saji eará sámegielaid searvvis
- váldoerohusaid sámegielaid gaskka
- gielladikšuma vuodđoulbmiliid
- davvisámegiela gielladikšuma dábáleamos hástalusaid

Studeanta máhttá

- čilget váldoerohusaid davvisámegiela suopmaniid gaskka
- čilget ja árvvoštallat davvisámegiela teavsttaid jietnadagaid ja sátnehámiid suopmandovdomearkkaid
- geavahit sámegiela áššeteavsttaid ovdanbuktimis
- ovdánahttit dihtomielalaččat cállindáidduidis gielladikšuma perspektiivvas
- geavahit veahkkeneavvuid nugo sátnegirjiid, sátnelisttuid, giellaoahpaid ja eará veahkkeneavvuid sámegielat teavsttaid hábmemis

8. OAHPAHAN- JA OAHPANVUOGIT

Oahppan dáhpáhuvvá logaldallamiid, joavkobargguid, hárjehusaid, semináraid ja bagadallamiid bokte.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Davvisámegiela suopmanat -oassái gullet guokte, ja davvisámegiela čállin ja gielladikšun -oassái golbma geatnegahton barggu. Bargguide gullá maid geatnegahton bagadallan.

Buot geatnegahton barggut galget dohkkehuvvon guokte vahkku ovdal eksámena.

10. EKSÁMEN

Eksámenis leat guokte oasi:

1. 6-beaivášaš ruovttueksámen mas studeanta transkribere sullii 2 minuvtta muhtun davvisámi suopmanis. Dat ii galgga leat studeantta iežas hállangiella. Studeanta oažu báddejuvvon teavstta oahpaheaddjis. Transkripšuvdna galgá leat juogo fonehtalaš dahje fonologalaš hámis. Teaksta galgá maid čállojuvvot ja normaliserejuvvot dálá čállingiela vieruid mielde.

Barggu nubbin oassin galgá leat 2–3-siidosaš čilgehus teavstta suopmandovdomearkkain.

Eksámenbargu árvvoštallojuvvo bustávvaárvosániin A–F.

2. Njealjediibmosaš čálalaš skuvlaeksámen. Eksámen árvvoštallojuvvo bustávvaárvosániin A–F.

Studeanta galgá ceavzit goappašiid osiin ovdalgo oažju SAM 110 loahpalaš árvosáni. Goappašat osiin lea 50 % deaddu loahpalaš árvosáni mearrideamis.

Árvosátni addojuvvo ECTS-vuogágadaa mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja F lea vuolimus árvosátni. Árvosátni F mearkkaša, ahte ii leat ceavzán.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Privatisttain ii leat vejolaš váldit dán oahpu, geahča muđui U/A lága § 3-8 (2).

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodat/geatnegasvuodat studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraporttaid vuodul.